

Natuurtoets Veenstraat 46 en 52 in Molenschot

Onderzoek naar beschermde natuurwaarden

projectnr. 234743
definitief
25 november 2010

Opdrachtgever

Gemeente Gilze en Rijen
T.a.v. mevrouw S. Wientjens
Postbus 73
5120 AB Rijen

datum vrijgave

25 november 2010

beschrijving

DEFINITIEF

goedkeuring

drs. ing. M.L. Braad

vrijgave

P.H. Ligtenberg

	Inhoud	Blz.
1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Wettelijk kader	3
1.3	Doel	4
1.4	Werkwijze	4
1.5	Leeswijzer	5
2	Gebiedsbeschrijving	7
2.1	Bureaustudie natuurwaarden	7
2.2	Terreinbezoek	8
2.3	Waargenomen en te verwachten beschermde soorten	11
3	Toetsing effecten planontwikkeling	13
3.1	Beschrijving inrichtingsmaatregelen	13
3.2	Effecten op beschermde soorten	13
3.2.1	<i>Vogels</i>	13
3.2.2	<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	14
3.2.3	<i>Vleermuizen</i>	15
3.2.4	<i>Amfibieën</i>	15
3.2.5	<i>Planten</i>	15
3.2.6	<i>Overig beschermde soorten</i>	15
4	Conclusies en aanbevelingen	17
4.1	Conclusie	17
4.2	Zorgplicht	17
4.3	Tot slot	18
5	Literatuur	19
Bijlagen		
Bijlage 1	Wettelijk Kader	

projectnr. 234743
25 november 2010
definitief

Natuurtoets Veenstraat 46 en 52 in Molenschot
Onderzoek naar beschermde natuurwaarden

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Gilze en Rijen heeft het voornemen om aan de Veenstraat 46 en 52 woningbouw te plegen met de bouw van 24 woningen. Op dit moment bevinden zich diverse bedrijfspanden aan de Veenstraat 46 en 52. Aan de Veenstraat 46 bevinden zich twee grote aangesloten loodsen waarin een tegelbedrijf en Volvogarage zijn gehuisvest. Daarnaast bevindt zich een open gebouw dat wordt gebruikt voor de opslag van hooi en de stalling van machines. Aan de Veenstraat 52 bevindt zich een autoreparatiebedrijf. Naast de bouw van 24 woningen voorziet het plan in de aanleg van houtwallen en greppels langs de woningen en de aanleg van een boomgaard en een kleine speelplaats.

Ten behoeve van een mogelijke grondaankoop en wijziging van het bestemmingsplan, geeft de voorliggende natuurtoets inzicht in voorkomende en te verwachten beschermde natuurwaarden in het plangebied. De begrenzing van het plangebied is weergegeven in Figuur 1.1.

Figuur 1.1: Ligging van het plangebied (rode omlijning) (bron: www.maps.google.nl).

1.2 Wettelijk kader

Vanuit de huidige natuurwetgeving is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van de in het plangebied mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden, met als doel dat aan deze waarden zo min mogelijk schade

wordt toegebracht. Indien schade aan beschermde soorten niet is te voorkomen, is mogelijk een ontheffing ex. art. 75 van de Flora- en Faunawet noodzakelijk. Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingsbesluit van kracht. Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. Wel blijft de algemene zorgplicht van kracht (zie Bijlage 1 voor Wettelijk Kader).

1.3 Doel

Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ontwikkeling met de Flora- en faunawet en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.4 Werkwijze

Om eventuele strijdigheden met de Flora- en faunawet op te sporen dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het plangebied voor? Welke status hebben deze soorten?
2. Welke invloed heeft de geplande ontwikkeling op de (strikt) beschermde soorten in het plangebied?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van strikt beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden zijn de volgende stappen doorlopen:

Stap 1. Bureaustudie

Op basis van literatuuronderzoek en verspreidingsatlassen is nagegaan of er wettelijk beschermde planten- of diersoorten in het plangebied voorkomen. Hierbij is o.a. gebruik gemaakt van verspreidingsatlassen en landelijke databases met natuurwaarnemingen, zoals www.telme.nl en www.waarneming.nl.

Stap 2. Terreinbezoek

Na het bureauonderzoek is een terreinbezoek aan het plangebied en de omgeving gebracht. Hierbij is, op basis van de gegevens van de bureaustudie beoordeeld voor welke soorten het plangebied daadwerkelijk een geschikt habitat biedt en daarmee welke soorten er daadwerkelijk voor kunnen komen.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen maatregelen en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 zijn de (mogelijke) effecten (vernietiging, verstoring, versnippering) op de verwachte beschermde soorten beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4. Conclusies en advies met betrekking tot de ontheffingsaanvraag

Op basis van stap 1 tot en met 3 zijn conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van verbodsbepalingen zoals genoemd in de Flora- en faunawet art. 75. In het rapport worden aanbevelingen gedaan voor te nemen vervolgstappen.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de resultaten beschreven van de uitgevoerde natuurtoets. Hier komen de bureaustudie en het verkennende terreinbezoek aan de orde. Hoofdstuk 3 beschrijft de voorgenomen ontwikkeling en de effecten op de voorkomende en de te verwachten soorten en natuurwaarden. Hoofdstuk 4 bevat tenslotte de conclusies en aanbevelingen van het voorliggende onderzoek.

projectnr. 234743
25 november 2010
definitief

Natuurtoets Veenstraat 46 en 52 in Molenschot
Onderzoek naar beschermde natuurwaarden

2 Gebiedsbeschrijving

De Veenstraat 46 en 52 bevindt zich net buiten de kern van Molenschot richting de Rijksweg N282. Molenschot ligt in het agrarisch gebied tussen Bavel in het westen en Rijen in het oosten. Ten noorden van de Veenstraat ligt het terrein van de Golfclub Toxandria en het grote boscomplex bij Dorst. Aan de zuidkant van de Veenstraat ligt de kern van Molenschot en agrarisch gebied.

2.1 Bureaustudie natuurwaarden

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in en rond het plangebied voorkomen, is de landelijke databank voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl en waarneming.nl. Het invoerportaal waarneming.nl is een website waarop door vrijwilligers natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld. [Telmee.nl](http://telmee.nl) is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevens-beherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen.

Volgens telmee.nl en waarneming.nl komen in het plangebied voornamelijk soorten voor van de soortgroepen amfibieën, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vaatplanten en vogels.

Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermde soorten is verkregen uit verschillende verspreidingsatlassen. Het betreft hier gegevens van de soortgroepen broedvogels (SOVON, 2002), zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992 en Twisk & Limpens, 2006), libellen (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002), dagvlinders (Bos *et al.*, 2006), reptielen en amfibieën (www.RAVON.nl en Van Delft & Schuitema, 2005) en insecten (www.Naturalis.nl\EIS).

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen. De resultaten zijn opgenomen in Tabel 2.2 (zie § 2.3).

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in de omgeving van het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied.

Het plangebied heeft geen beschermde status in het kader van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de Natuurbeschermingswet 1998. De percelen aan de Veenstraat 46 en 52 maken evenmin onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur.

2.2 Terreinbezoek

De percelen aan de Veenstraat 46 en 52 zijn op dinsdag 12 oktober 2010 bezocht door een deskundig ecoloog van Oranjewoud. Hierbij is de begrenzing, zoals aangegeven in Figuur 1.1, aangehouden. Hieronder volgt een korte, algemene schets van de locatie en vervolgens een uitgebreidere beschrijving van de biotopen die ter plaatse voorkomen.

De percelen aan de Veenstraat 46 en 52 zijn grotendeels verhard en verspreid staan een viertal gebouwen. Aan de zuidoostkant van de begrenzing van het plangebied komt een stuk kort gemaaid en een stuk verruigd grasland voor, met daaromheen maïsakkers. De twee grote loodsen van nummer 46 zijn vrij nieuw en goed onderhouden. Langs de gebouwen bevinden zich enkele smalle groenstroken met erfbeplanting. Er bevindt zich tevens een open gebouw voor hooi en machineopslag op het terrein. Het gebouw aan nummer 52 doet dienst als autoreparatiebedrijf en oogt vervallen. De bijgebouwen hebben daken van asbestplaten en verspreid over het terrein ligt gebroken glas en afval van sloopauto's. De achterkant van het terrein wordt gebruikt om de te repareren auto's te parkeren.

Op basis van de bureaustudie en de aangetroffen biotopen is een beeld te krijgen van het voorkomen van beschermde soorten. Er kunnen drie biotopen worden onderscheiden aan de nummers 46 en 52 te Molenschot:

- de aanwezige bebouwing,
- de greppels met bomenrijen en hagen, en
- de maïsakker en het aangrenzend grasland

Hieronder volgt een beschrijving van de aanwezige biotopen en de beschermde soorten die kunnen worden verwacht.

Aanwezige bebouwing

De aanwezige bebouwing vormt een potentieel biotoop voor diverse algemene vleermuissoorten, vogels en roofdieren als marterachtigen. In oudere gebouwen kunnen verblijfplaatsen aanwezig zijn - in de vorm van betimmeringen, overhangende dakpannen, gaten en spouwmuren - die geschikt zijn voor vleermuizen. Algemene vleermuissoorten die voor kunnen komen zijn de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. Daarnaast komen in de aangrenzende uurhokken de franjestaart en rosse vleermuis voor (Twisk en Limpens, 2006). In de vier gebouwen aan de Veenstraat 46 en 52 zijn echter weinig tot geen elementen gevonden die geschikt zijn voor vleermuizen en vogels.

Er zijn geen overhangende dakpannen aangetroffen die vleermuizen toegang bieden tot, indien aanwezig, de spouwmuren. De openingen in de houten betimmeringen geven direct toegang tot de binnenkant van de gebouwen. De dakplaten van de gebouwen zijn plaatselijk gedicht met purschuim en bij openingen leiden ze eveneens tot de binnenkant van het gebouw. Er is naast de visuele beoordeling van de bebouwing actief gezocht naar sporen die duiden op bewoning door vleermuizen. Hierbij is gelet op het voorkomen van mestsporen langs de muren van een gebouw. Op geen enkele plaats rond het gebouw zijn echter sporen aangetroffen die wijzen op het voorkomen van vleermuizen.

De percelen aan de Veenstraat liggen in het agrarisch gebied tussen Breda en Tilburg. Oude boerderijen en hooischuren en -zolders zijn bij uitstek geschikt broedbiotoop voor

bijvoorbeeld kerkuilen. Nesten van de kerkuil staan op de lijst met jaarrond beschermde vogelnesten. De gebouwen aan de Veenstraat zijn echter niet geschikt voor soorten als de kerkuil. De loodsen zijn niet toegankelijk en het open gebouw voor hooiopslag heeft geen zolder en het opgeslagen hooi is grotendeels verpakt in plastic. Sporadisch vliegen duiven de openstaande gebouwen binnen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen nesten van soorten aangetroffen in de gebouwen die een vermelding kennen op de aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogelnesten (categorie 1 t/m 4).

De aanwezige bebouwing maakt mogelijk onderdeel uit van het leefgebied van algemene zoogdieren, waaronder muizen en spitsmuizen, zoals de bosmuis, huismuis en huisspitsmuis. Daarnaast is de bruine rat aanwezig. Mestsporen van de soort zijn aangetroffen. Onderstaande foto's geven een impressie van het biotoop aanwezige bebouwing.

Foto 1 en 2: Open karakter van de dakplaten en een indruk van het plangebied.

Greppels met bomenrijen en hagen

Het biotoop greppels met bomenrijen en hagen bevindt zich aan de wegwand van de Veenstraat 46 en 52. Direct langs de wegwand staan in totaal zeven Amerikaanse eiken langs het plangebied. Tussen de eiken en de laurierhaag die fungeert als erfafscheiding ligt een greppel. De greppel was ten tijde van het terreinbezoek niet waterhoudend en lijkt het grootste gedeelte van het jaar droog te staan. In en langs de greppel komen plantensoorten als brandnetel, knopkruid, melkdistel, smalle weegbree en zuring voor.

In dit type biotoop worden diverse soorten algemene vogels verwacht van huis en tuin en agrarisch gebied. Het betreft hier soorten als de huismus, merel, koolmees, pimpelmees, houtduif, Turkse tortel, ekster, kauw en gaai. De koolmees, pimpelmees en ekster staan vermeld op categorie 5 van de "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogelnesten". De huismus is een soort van categorie 2. In de laurierhaag is een nest van de merel aangetroffen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen nesten van soorten aangetroffen die een vermelding kennen op de "Aangepaste lijst met jaarrond beschermde vogelnesten" (categorie 1 t/m 4).

Het biotoop biedt een geschikt leefgebied voor algemene zoogdieren, zoals muizen en spitsmuizen, zoals de bosmuis, huismuis, huisspitsmuis. Daarnaast wordt de egel verwacht.

In de Amerikaanse eiken zijn geen holen, spleten of gaten aangetroffen die geschikt zijn als verblijfplaatsen van vleermuizen. De bomen maken onderdeel uit van een bomenrij langs de Veenstraat die mogelijk wordt gebruikt als vliegrouete door de in de omgeving voorkomende vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger.

In de greppels worden geen amfibieën verwacht, aangezien deze naar verwachting onvoldoende waterhoudend zijn. Mogelijk maken de greppels wel onderdeel uit van het landbiotop van enkele algemene amfibieën, zoals de bruine kikker en de gewone pad. Onderstaande foto's geven een impressie van het biotoop greppels met bomenrijen en hagen.

Foto 3 en 4: Het aangetroffen merelnest en de greppel langs de Amerikaanse eiken.

Grasland en maïsakker

Aan de zuidoostzijde van het plangebied bevinden zich een kortgemaaid grasland en daaraan grenzend akkers met maïs. Dit grasland en de maïsakkers vallen buiten de bebouwde percelen maar behoren wel gedeeltelijk tot het plangebied voor de 24 toekomstige woningen. Het grasland bestaat voornamelijk uit zeer kort Engels raaigras. Een gedeelte van de aangrenzende akker met jong maïs is verruigd met onkruiden als klaver en zuring.

Het grasland maakt deel uit van het leefgebied van enkele zoogdieren, waaronder de genoemde muizen en spitsmuizen, maar ook dieren op voedseltocht, zoals incidenteel marterachtigen als de hermelijn en de wezel. Volgens de eigenaar van nummer 46, komen in de wijde omgeving veel vossen voor, die ook regelmatig in het plangebied worden gesignaleerd. Daarnaast worden soorten als het konijn en de haas verwacht.

Het grasland maakt mogelijk deel uit van het landbiotop van enkele algemene amfibiesoorten, zoals de bruine kikker en gewone pad. Onderstaande foto's geven een impressie van het biotoop grasland en maïsakker.

Foto 5 en 6: Het kortgemaaide grasland en de omliggende maïsakkers.

2.3 Waargenomen en te verwachten beschermde soorten

Op basis van de gegevens van de bureaustudie en het terreinbezoek is een inschatting gemaakt van de beschermde soorten die in het plangebied te verwachten of daadwerkelijk zijn waargenomen tijdens het terreinbezoek. Deze soorten en hun beschermingsregime zijn opgenomen in tabel 2.2.

Tabel 2.2: Beschermde soorten in het plangebied (bron: literatuur + terreinbezoek).

Soort		Beschermingsstatus		
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Flora- en faunawet	Habitatrichtlijn Bijlage II/IV;	Rode lijst (nov. 2004)
Grondgebonden zoogdieren				
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	X1	-	-
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	X1	-	-
Egel	<i>Erinaceus europeus</i>	X1	-	-
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	X1	-	-
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	X1	-	-
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	X1	-	-
Haas	<i>Lepus europeus</i>	X1		
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	X1	-	-
Vleermuizen				
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	X 3	Bijlage IV, HR	-
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	X 3	Bijlage IV, HR	-
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	X3	Bijlage IV, HR	-
Amfibieën				
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	X1	-	-
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	X1	-	-

Verklaring afkortingen in kolommen:

X = soort is beschermd krachtens de Flora- en faunawet
beschermingsregime AMvB art.75

1 = soort tabel 1

2 = soort tabel 2

3 = soort tabel 3

HR = Habitatrichtlijn

KW = Kwetsbaar

BE = Bedreigd

VZ = Vrij zeldzaam

Uit de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek blijkt dat in het plangebied beschermde soorten voor kunnen komen (zie Tabel 2.2). Het gaat hier om soorten die algemeen voorkomen in Nederland en enkele strikt beschermde soorten.

Algemene soorten

Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingbesluit bij artikel 75 Flora- en faunawet van kracht. Voor de algemene soorten van Tabel 1, te weten: bosmuis, huisspitsmuis, egel, hermelijn, wezel, konijn, haas, vos, bruine kikker en gewone pad geldt sindsdien een vrijstelling voor artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, mits de zorgplicht in acht wordt genomen.

Strikt beschermde soorten

Voor strikt beschermde soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en Bijlage 1 AMvB art.75 Flora- en faunawet - Tabel 3: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Voor deze soorten is een ontheffing nodig indien verbodsbepalingen worden overtreden. Voor bovengenoemde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat voor een ruimtelijke ingreep alleen ontheffing kan worden verleend indien deze wordt aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
- Dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e).

Indien de werkzaamheden effect hebben op de bovengenoemde soorten uit Tabel 3 is een ontheffing nodig. De ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan vier criteria (zwarte toets):

- 1) In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
- 2) Is er een wettelijk belang?
- 3) Is er andere bevredigende oplossing/alternatief?
- 4) Komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding?

De criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle vier moet voldaan zijn).

Voor het verontrusten en verlies van leefgebied van strikt beschermde soorten kan een aanvullend compensatieplan noodzakelijk zijn, waarin in detail mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgewerkt.

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 t/m 3 van de Flora- en faunawet; alle vogels zijn in Nederland beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord zijn verboden.

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Hiervoor is geen standaardperiode, het gaat erom of er een broedgeval is.

Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keer elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Indien de werkzaamheden effect hebben op deze soorten is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Voor deze soorten* is geen ontheffing nodig, indien werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden of maatregelen zijn getroffen om te voorkomen dat deze soorten zich vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mag van deze soorten het nest worden verplaatst of verwijderd.

* Een deel van deze soorten zijn ondergebracht in categorie 5 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Hoewel het onderbrengen van deze soorten op deze lijst anders doet vermoeden is de vaste rust- en verblijfplaats van deze vogels niet jaarrond beschermd. Dit betreffen namelijk vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor gebroed hebben of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

3 Toetsing effecten planontwikkeling

3.1 Beschrijving inrichtingsmaatregelen

De gemeente Gilze en Rijen heeft het voornemen om ter hoogte van de percelen aan de Veenstraat 46 en 52 woningen te bouwen. Het gaat om 24 woningen die behoren tot de categorie woningbouw. Naast de 24 woningen worden op het terrein parkeerplaatsen en speelvoorzieningen gebouwd. Aan de zuidoostkant van het plangebied wordt een boomgaard aangelegd.

Ten behoeve van de voorgenomen ingreep zullen de huidige bebouwing, het grasland en het gedeelte van de maïsakker dat binnen de begrenzing valt in zijn geheel verdwijnen. Hierbij blijven de greppels en bomenrij bestaande uit Amerikaanse eiken behouden.

3.2 Effecten op beschermde soorten

Uit de bureaustudie en het terreinbezoek blijkt dat in het plangebied enkele beschermde en strikt beschermde soorten zijn te verwachten. Per aanwezige beschermde soortgroep worden hieronder de mogelijke consequenties en mitigerende maatregelen aangegeven.

3.2.1 Vogels

De aanwezige biotopen zijn mogelijk geschikte broedplaatsen voor algemene broedvogels. Als gevolg van de woningbouw zullen een deel van deze broedplaatsen verdwijnen.

In het algemeen kan worden gesteld dat ingrepen in het plangebied tijdens het broedseizoen (globaal 15 maart – eind juli) negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door vernietiging van broedplaatsen en verstoring van de reproductie. Wettelijk gezien wordt daarom ook geen ontheffing verleend indien (broed)vogels worden verstoord. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Bepalend is of er een broedgeval is.

Er zijn in het plangebied geen nesten aangetroffen die jaarrond zijn beschermd. Het aangetroffen nest van de merel in de laurierhaag is alleen tijdens het broedseizoen beschermd. De enige soort waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd die is waargenomen tijdens het terreinbezoek, betreft de huismus (categorie 2). Er zijn echter geen nesten van de huismus aangetroffen. De aangetroffen ekster, koolmees en pimpelmees zijn jaarrond beschermd. In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden deze soorten aangegeven als categorie 5. Deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Het zijn vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders vestigen. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Er is hiervan

geen sprake bij de sloop van de huidige bebouwing en de nieuwbouw van sociale woningen.

De effecten op algemene (broed)vogels als gevolg van de sloop en bouw zullen zeer beperkt zijn. Er treden voornamelijk negatieve effecten op als het verwijderen van de laurierhagen plaatsvindt tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen treedt enige mate van verstoring op als gevolg van de sloop van de gebouwen en de bouw van woningen. Door de sloop- en bouwwerkzaamheden zal sprake zijn van een permanente verstoring. Aangezien het plangebied op dit moment al weinig geschikt is als broedbiotoop, zullen de vogels als gevolg van deze verstoring het plangebied mijden als eventuele broedplaats.

De gunstige staat van instandhouding van de in het plangebied voorkomende of verwachte vogelsoorten zal niet worden aangetast als gevolg van de ontwikkeling. De hagen dienen buiten het broedseizoen te worden verwijderd.

3.2.2 Grondgebonden zoogdieren

De sloop- en bouwwerkzaamheden kunnen met name schade veroorzaken aan kleine zoogdieren, zoals algemene muizen en spitsmuizen. Deze schade is maar moeilijk te voorkomen, omdat deze soorten bij onraad hun hol in vluchten en zich bij gunstige omstandigheden nagenoeg het hele jaar voortplanten. Ze leven echter geen van allen in kolonies. Door deze solitaire levenswijze en de hoge reproductiesnelheid zal de schade relatief beperkt zijn. De gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten komt niet in het geding.

Negatieve effecten op kleine zoogdieren als muizen en spitsmuizen zijn lastig te voorkomen. Het is moeilijk schade aan muizen en spitsmuizen bij de sloop- en bouwwerkzaamheden te voorkomen. Het zou voordelig voor de populaties zijn als de werkzaamheden worden uitgevoerd voor het moment waarop de dieren in winterslaap gaan, globaal tussen half augustus en half november. Het grasland en de maïsakker kunnen als leefgebied ongeschikt worden gemaakt door de vegetatie te verwijderen in de periode van eind september tot half november.

Ten aanzien van grotere zoogdieren, waaronder de bunzing, hermelijn, wezel, konijn, haas en vos geldt dat zij grotere leefgebieden hebben en zij zullen bij aanvang van de werkzaamheden het plangebied verlaten. In de directe omgeving is meer dan ruim voldoende geschikt leef- en rustgebied aanwezig voor deze soorten. Ook eventueel aanwezige mollen zullen het plangebied mijden na start van de werkzaamheden. Effecten op populatieniveau van deze soorten worden niet verwacht.

Om het onbedoeld doden van egels te voorkomen is het raadzaam om voor verwijderen van de vegetatie in het grasland en de maïsakker het plangebied te controleren op egels. Indien egels worden aangetroffen, kunnen ze worden verplaatst naar geschikt biotoop in de omgeving.

De gunstige staat van instandhouding van voorkomende en verwachte grondgebonden zoogdieren zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

3.2.3 Vleermuizen

In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen in de aanwezige bebouwing of in holtes in bomen. De voorkomende vleermuizen zullen mogelijk van het plangebied gebruikmaken als onderdeel van hun vliegroute en als foerageergebied. In het plangebied en wijdere omgeving worden foeragerende vleermuizen verwacht rond de bosrijke gebieden ten zuiden van de A58 en de bosgebieden bij Dorst boven de Rijksweg N282. De hiertussen gelegen Veenstraat met aan weerszijden bomenrijen kan hierbij onderdeel uitmaken van hun vliegroute.

Als gevolg van de ontwikkeling worden geen negatieve effecten op vleermuizen verwacht omdat vaste rust- en verblijfplaatsen niet zijn gevonden in de aanwezige bebouwing. Daarnaast blijft de bomenrij behouden, waardoor mogelijke vliegroutes en foerageerplaatsen evenmin worden aangetast. De sloop van de bestaande bebouwing en de bouw van nieuwe woningen hebben hierdoor geen effecten op populatieniveau.

De gunstige staat van instandhouding van voorkomende en verwachte vleermuizen zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

3.2.4 Amfibieën

De greppels en het grasland maken mogelijk onderdeel uit van het landbiotoop van algemene amfibieënsoorten in de directe omgeving. Het gaat hier om soorten als bruine kikker en de gewone pad. Na de voortplanting verlaten sommige amfibieën het water en zoeken het landbiotoop op om te overwinteren. Zij overwinteren in holletjes in de bodem, onder bladafval, takkenhopen of stenen.

Bij de bouw van de woningen zal een klein gedeelte van het grasland verdwijnen en hiermee op beperkte schaal het landbiotoop (overwinteringsplaatsen) van amfibieën worden vernietigd. Indien het leefgebied van tevoren ongeschikt wordt gemaakt door de vegetatie te verwijderen voor de overwinteringsperiode (september - oktober) is de schade beperkt doordat de amfibieën buiten het plangebied zullen overwinteren.

De gunstige staat van instandhouding van algemene amfibieënsoorten zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

3.2.5 Planten

Er zijn geen effecten te verwachten op beschermde planten, omdat ze niet zijn aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen niet geschikt zijn.

3.2.6 Overig beschermde soorten

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het plangebied, omdat ze niet zijn aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen niet of nauwelijks geschikt zijn.

projectnr. 234743
25 november 2010
definitief

Natuurtoets Veenstraat 46 en 52 in Molenschot
Onderzoek naar beschermde natuurwaarden

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusie

Flora- en faunawet

Kort samengevat is het resultaat van de natuurtoets dat zich ter hoogte van de Veenstraat 46 en 52 geen strikt beschermde dier- of plantensoorten bevinden die de bouw van 24 woningen met bijbehorende voorzieningen wezenlijk kunnen beïnvloeden.

Er zullen door de sloop van de aanwezige bebouwing negatieve effecten optreden voor een aantal algemene beschermde soorten. Door een zorgvuldige werkwijze en het nemen van mitigerende maatregelen (o.a. ongeschikt maken van het leefgebied) kan schade worden voorkómen en blijven negatieve effecten beperkt. Voor de effecten op de algemene voorkomende, maar beschermde soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor de algemene soorten geldt een vrijstelling.

4.2 Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

Werken buiten kwetsbare periode

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien voorbereidende werkzaamheden, bijvoorbeeld bouwrijp maken, in die periode worden uitgevoerd, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Werken in kwetsbare periode

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen worden verwijderd, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen.

4.3 Tot slot

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en een verkennend terreinbezoek.

Een dergelijk onderzoek kan niet geheel uitsluiten, dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, (strikt) beschermde soorten worden aangetroffen. Gezien het gebruik en de kennis van aanwezige natuurwaarden in het plangebied worden de risico's op verstoring van beschermde soorten als minimaal ingeschat. Eventueel aangetroffen soorten dienen verplaatst te worden naar geschikt leefgebied in de omgeving.

Indien u nog vragen heeft naar aanleiding van deze rapportage kunt u contact opnemen met onze ecologisch adviseur Michel Braad (06 - 20 60 69 20) van ons bureau.

5 Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea. - Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 3e herziene druk.

Delft, J.J.C.W. van & W. Schuitema, 2005. Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. RAVON Noord-Brabant, Tilburg / Stichting RAVON, Nijmegen.

Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.

Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen & R.P.W.H. Felix, 1993. Waarnemen en herkennen van amfibieën en reptielen in het veld. Uitgave van de Stichting RAVON, Nijmegen.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij / Naturalis / EIS-Nederland.

Twisk, P & H. Limpens, 2006. Een thuis voor de vleermuis. Beschermingsplan voor vleermuizen in Noord-Brabant. Zoogdierverseniging VZZ. In opdracht van de Provincie Noord-Brabant.

Internet:

www.ravon.nl
www.telmee.nl
www.waarneming.nl

projectnr. 234743
25 november 2010
definitief

Natuurtoets Veenstraat 46 en 52 in Molenschot
Onderzoek naar beschermde natuurwaarden

projectnr. 234743
25 november 2010
definitief

Natuurtoets Veenstraat 46 en 52 in Molenschot
Onderzoek naar beschermde natuurwaarden

Bijlagen

projectnr. 234743
25 november 2010
definitief

Natuurtoets Veenstraat 46 en 52 in Molenschot
Onderzoek naar beschermde natuurwaarden

Bijlage 1: Wettelijk Kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedbescherming en soortbescherming. De gebiedsbescherming is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. In de Natura 2000-gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijn-gebied (voorheen Speciale Beschermings-Zones (SBZ's) opgenomen.

Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden welke zijn vermeld in bijlage IV. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied.

Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit de kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet (zie paragraaf 2.2 van het voorgaande rapport).

Flora- en faunawet

Onder de werking van de Flora- en faunawet vallen circa 1.000 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren (m.u.v. de huismuis en zwarte en bruine rat), vogels, amfibieën en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal soorten planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt de algemene zorgplicht (art. 2).

Volgens de Flora- en faunawet mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord. Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de wet staan genoemd in onderstaand kader.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:

- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren

De werkingssfeer van de Flora- en faunawet is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft soorten **overal** in Nederland bescherming.

In artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur m.b.t. artikel 75 van de Flora- en faunawet¹ in werking getreden. Middels deze AMvB wordt onder bepaalde voorwaarden een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Deze vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud en voor bepaalde (algemeen voorkomende) soorten. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. In de AMvB worden hiertoe verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime AMvB: Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten is derhalve geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Flora- en faunawet uitgaat. Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de Egel, Konijn en Mol, Ree en Vos, algemene amfibieënsoorten, waaronder de Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander en plantensoorten als Grasklokje en Gewone dotterbloem.

- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime AMvB: Voor soorten van tabel 2 van de AMvB is bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode, dan dient ontheffing aangevraagd te worden, welke wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'(lichte toets). Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 2 de algemene zorgplicht.

---

1. Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijzigingen van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.

- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in Bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime AMvB.

Voor soorten van tabel 3 geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, ook niet met een gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing aangevraagd te worden, welke aan vier criteria wordt getoetst (zwarte toets): de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt niet aangetast, er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 3 de algemene zorgplicht.

Voor Bijlage 1 soorten uit Tabel 3 kan ontheffing worden aangevraagd op grond van alle belangen genoemd in het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. In de praktijk komen bij Bijlage 1- soorten onderstaande vier belangen het meeste voor bij een ontheffing voor een ruimtelijke ingreep:

1. Bescherming van flora en fauna (b);
2. Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
3. Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e);
4. Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimte inrichting of ontwikkeling (j)

Voor Bijlage IV-soorten van de Habitatrichtlijn uit Tabel 3 geldt voor een ruimtelijke ingreep alleen ontheffing wordt verleend op grond van een belang uit de Habitatrichtlijn:

1. Bescherming flora en fauna (b)
2. Volksgezondheid of openbare veiligheid (d);
3. Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e);

- Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. T.a.v. vogels geldt, dat werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord verboden zijn.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode dan dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd. Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens het kwetsbare broedseizoen; dit mede in het kader van de algemene zorgplicht die ook voor vogels geldt.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen. Hiervoor is geen standaardperiode, het gaat erom of er een broedgeval is.

Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keer elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009).

Indien de werkzaamheden effect hebben op deze soorten is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);

- Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Voor deze soorten* is geen ontheffing nodig, indien werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden of maatregelen zijn getroffen om te voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats gaan vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mag van deze soorten het nest worden verplaatst of verwijderd.

* Een deel van deze soorten zijn ondergebracht in categorie 5 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Hoewel het onderbrengen van deze soorten op deze lijst anders doet vermoeden is de vaste rust- en verblijfplaats van deze vogels niet jaarrond beschermd. Dit betreffen namelijk vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor gebroed hebben of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.